[Undervisningsministeren.]

Der er for det første det langt overvejende flertal, som er kombineret med hovedskoleklasser med tilskud efter friskoleloven. Men så er der også nogle få rene realskoler, som alene får tilskud efter realskolereglerne. Det er vel her, der kan være særlige problemer

Den nugældende ordning består jo i et grundtilskud på 4.000 kr. årligt pr. skole og et lærerlønstilskud på 85 pct. Hertil kommer den særlige ordning, der blev indført for 2 år siden, hvor der blev tilvejebragt hjemmel for ydelse af et supplerende driftstilskud på indtil 24.000 kr. årligt, som ydes på grundlag af dokumenteret opgørelse af behov. Dette særlige tilskud blev for forrige regnskabsårs vedkommende kun søgt af i alt 18 skoler, hvoraf kun 9 efter ministeriets skøn opfyldte behovsbetingelsen: et virkeligt driftsmæssigt underskud. Af disse 9 fik de 5 dækket hele deres underskud; blandt de resterende 4 findes 2, for hvilke ekstraordinære forhold gjorde sig gældende, således at man heraf kan slutte, at altså kun 2 ud af 106 private realskoler gik ud af regnskabsåret 1962-63 med driftsmæssigt underskud. Efter de for mig foreliggende oplysninger er de pågældende 2 skoler nok private skoler, men de drives på kommunal basis og får deres underskud dækket fra kommunal side.

En særlig stilling indtager, som det ærede medlem også ved, de storkøbenhavnske private realskoler. De modtog efter tilskudsloven fra 1947 et tilskud til deres mellemskole på 2/3 af bruttoudgiften ved driften af de offentlige skoler i de 3 storkøbenhavnske kommuner, medens der ikke ydes tilskud til underskolen. I 1959 opnåede disse realskoler ligesom landets andre realskoler fuldt friskoletilskud til underskolen, nu hovedskolen, og blev herved, da tilskuddet til eksamensskolen samtidig forblev uændret, meget gunstigt stillet ikke mindst i forhold til andre realskoler. Da de københavnske skoler i 1962 blev underlagt den for det øvrige land gældende tilskudsordning, måtte det derfor medføre — som også det ærede medlem var inde på — en forholdsvis tilskudsforringelse, som de dog fik adgang til at aftrappe over en 5-årig periode.

Det hævdes af og til, at der nedlægges mange private realskoler i disse år, og dette tages som udtryk for skolernes vanskelige økonomiske kår. Jeg har i anledning af det ærede medlems spørgsmål ladet undersøge forholdene for de sidste 3 år. Det viser sig, at der vel er nedlagt en del private realskoler, enten ophørt eller solgt til interesserede kommuner, men at der samtidig er oprettet næsten lige så mange nye private realskoler. Der ligger altså ikke i disse tal noget udtryk for de gældende tilskudsreglers eventuelle utilstrækkelighed.

Men som sagt, det afgørende må være, at de private realskoler til enhver tid har sådanne økonomiske vilkår, at der er en rimelig mulighed for alle, der ønsker det, for at nyde godt af dem. Det forestående udvalgsarbejde skal belyse, i hvilket omfang dette i dag er tilfældet, og i hvilket omfang ny tilskudslovgivning eventuelt må til for at opfylde dette princip, hvorom jeg ved at det ærede medlem og jeg som hidtil vil være ganske enige.

Poul Hartling: Jeg føler trang til at takke den højtærede undervisningsminister for svaret og for den positive indstilling, det var båret af. Jeg forstod, at det var et vanskeligt tidspunkt, jeg havde stillet spørgsmålet på. Det er også vanskeligt for skolerne, og det var egentlig det, der var mit motiv, idet netop den 5-årige overgangsordning nu er ved at løbe ud.

Så fortalte den højtærede undervisningsminister mig forskellige ting, jeg vidste, og det var jo også hyggeligt. Det med udvalget vidste jeg måske knap nok. Jeg har forstået, at det er blevet nævnt på skolemøderne i efterårsferien, men jeg fulgte ikke den højtærede minister hele vejen, da han i efterårsferien, om jeg så må sige, red skoleridt den pædagogiske manege rundt. Det er jo godt med sådan et udvalg, og jeg glæder mig da over undersøgelsen, men et barn kan ikke leve af kostundersøgelser alene, og vi er enige om, at friskolen og den private realskole ikke er en skifting, men et ægtefødt barn, der skal have en god ernæring.

Jeg må måske lige føje til vedrørende denne udredning af tilskuddene, som jeg ikke skal komme nærmere ind på og heller ikke har tid til at komme ind på, at det måske nok er uheldigt med det, man kalder dokumenteret underskud. Det lyder jo meget tilforladeligt, at man skal komme og